

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Горшадського, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 2 8-37-23 факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
http://www.minjust.gov.ua
Код ЄДРПОУ 00015622

19.12.2017 № 13395/8.4/32-17

На № _____

**Начальникам головних
територіальних управлінь
юстиції в областях та місті Києві**

На адресу Міністерства юстиції України надходять численні звернення з проханням надати роз'яснення щодо деяких питань, пов'язаних з перереєстрацією статутів садівницьких товариств та садівницьких кооперативів, у зв'язку з чим повідомляємо про таке.

Відповідно до частини першої статті 2 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (далі – Закон про реєстрацію) відносини, які виникають у сфері державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців (далі – державна реєстрація), регулюються Конституцією України, цим Законом та нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону.

Статтею 3 Закону про реєстрацію встановлено, що дія цього Закону поширюється на державну реєстрацію *всіх юридичних осіб* незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, їхньої символіки (у випадках, передбачених законом), громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців.

Частиною першою статті 4 Закону про реєстрацію передбачено, що державна реєстрація базується, зокрема на принципах врегулювання відносин, пов'язаних з державною реєстрацією, та особливостей державної реєстрації виключно Законом про реєстрацію: внесення відомостей до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань виключно на підставі та відповідно до цього Закону; відкритості та доступності відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

Для державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в Єдиному державному реєстрі, у тому числі змін до установчих документів юридичної особи, подаються документи, визначені частиною четвертою статті 17 Закону про реєстрацію.

При цьому слід зазначити, що поняття садівницького товариства було визначено в Законі СРСР «Про кооперацію в СРСР». Згідно з даним Законом вони були складовою частиною системи кооперації.

10 липня 2003 року був прийнятий Закон України «Про кооперацію» (далі – Закон про кооперацію) та Закон СРСР «Про кооперацію в СРСР» втратив чинність.

Закон України «Про кооперацію» визначає правові, організаційні, економічні та соціальні основи функціонування кооперації в Україні.

№ 28567/0/1-17/03 2-07/ від 29.12.2017

Згідно зі статтею 1 Закону про кооперацію кооперація – система кооперативних організацій, створених з метою задоволення економічних, соціальних та інших потреб своїх членів.

Зокрема, статтею 2 цього Закону визначено, що обслуговуючий кооператив – кооператив, який утворюється шляхом об'єднання фізичних та/або юридичних осіб для надання послуг переважно членам кооперативу, а також іншим особам з метою провадження їх господарської діяльності. Обслуговуючі кооперативи надають послуги іншим особам в обсягах, що не перевищують 20 відсотків загального обороту кооперативу.

Основною метою кооперації, відповідно до статті 3 цього закону, є задоволення економічних, соціальних та інших потреб членів кооперативних організацій на основі поєднання їх особистих та колективних інтересів, поділу між ними ризиків, витрат і доходів, розвитку їх самоорганізації, самоуправління та самоконтролю.

Кооператив є первинною ланкою системи кооперації і створюється внаслідок об'єднання фізичних та/або юридичних осіб на основі членства для спільної господарської та іншої діяльності з метою поліпшення свого економічного стану, згідно із статтею 6 цього Закону.

Відповідно до завдань та характеру діяльності кооперативи поділяються на такі типи: виробничі, обслуговуючі та споживчі. За напрямками діяльності кооперативи можуть бути житлово-будівельними, садово-городніми, гаражними, торговельно-закупівельними, транспортними, освітніми, туристичними, медичними тощо.

Прикінцевими положеннями цього Закону встановлено, що кооперативи та кооперативні об'єднання, які створено до набрання чинності цим Законом, зобов'язані протягом року з дня набрання чинності цим Законом привести свої статuti у відповідність із цим Законом.

До приведення статутів у відповідність з цим Законом кооперативи та кооперативні об'єднання керуються положеннями діючих статутів у частині, що не суперечить цьому Закону.

Крім того, правові та організаційні засади реалізації права на свободу об'єднання, гарантованого Конституцією України та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, порядок утворення, реєстрації, діяльності та припинення громадських об'єднань визначає Закон України «Про громадські об'єднання».

Відповідно до статті 1 Закону України «Про громадські об'єднання» громадське об'єднання – це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів.

Громадське об'єднання за організаційно-правовою формою утворюється як громадська організація або громадська спілка.

Громадська організація – це громадське об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є фізичні особи.

Відповідно до пункту 4 розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про громадські об'єднання» статuti (положення) громадських організацій, спілок громадських організацій мають бути приведені у відповідність із цим Законом протягом п'яти років з дня введення його в дію (тобто до 01 січня 2018 року).

Також наголошуємо, що відповідно до частини першої статті 90 Цивільного кодексу України юридична особа повинна мати своє найменування, яке містить інформацію про її організаційно-правову форму.

Частиною другою статті 16 Закону про реєстрацію передбачено, що організаційно-правова форма юридичної особи визначається відповідно до класифікації організаційно-правових форм господарювання, затвердженої центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері технічного регулювання.

Наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28 травня 2004 року № 97 затверджено Державний класифікатор України «Класифікація організаційно-правових форм господарювання» (далі – КОПФГ).

КОПФГ було враховано організаційно-правові форми, які були передбачені діючим на час його прийняття законодавством, а саме: виробничий кооператив, обслуговуючий кооператив, споживчий кооператив, громадська організація, а така організаційно-правова форма як «садівниче товариство» КОПФГ передбачена не була.

З метою запобігання виникненню порушень у сфері державної реєстрації садівничих товариств, садово-городніх, житлово-будівельних та гаражних кооперативів Державним комітетом статистики України до КОПФГ внесено Поправку, затверджену наказом Держспоживстандарту від 25 вересня 2009 року № 342, якою перелік організаційно-правових форм доповнено наступними: «житлово-будівельний кооператив», «гаражний кооператив» та «садівниче товариство» із приміткою, що чинним законодавством не передбачається створення та державна реєстрація нових підприємств та організацій з такими організаційно-правовими формами.

Слід також зазначити, що статтею 5 Цивільного кодексу України встановлено, що акти цивільного законодавства регулюють відносини, які вишикли з дня набрання ними чинності. Акт цивільного законодавства не має зворотної дії у часі, крім випадків, коли він пом'якшує або скасовує цивільну відповідальність особи.

Якщо цивільні відносини виникли раніше і регулювалися актом цивільного законодавства, який втратив чинність, новий акт цивільного законодавства застосовується до прав та обов'язків, що виникли з моменту набрання ним чинності.

Водночас наголошуємо, що садові товариства як юридичні особи самостійно приймають рішення в якому правовому полі здійснювати свою діяльність, яку організаційно-правову форму господарювання обрати, а також самостійно визначають мету своєї діяльності. При цьому держава не втручається в господарську діяльність суб'єктів господарювання.

З метою покращення якості надання адміністративних послуг просимо невідкладно довести цей лист до відома суб'єктів державної реєстрації.

Перший заступник Міністра

Наталія БЕРНАЦЬКА